

UNESCO-MWYAF
STRATEGAETH PONTYDD
2026-28

Tabl Cynnwys

FFRAMWAITH STRATEGOL TYMOR CANOL UNESCO-MOST BRIDGES COALITION.....	2
<i>Gweledigaeth</i>	2
<i>Cenhadaeth</i>	2 <i>Fframwaith</i>
<i>Cysyniadol</i>	3 YN PONTIO EGWYDDORION A GWERTHOEDD
CRAIDD	3 YN PONTIO PEDWAR AMCAN STRATEGOL
(2026-28)	4 MENTRAU STRATEGOL AR GYFER 2026–
2028	6
STRATEGAETH ARIANNU	9 YMGYSYLLTU Â CHOMISIYNAU
CENEDLAETHOL UNESCO	11 INTEGREIDDIO CYDRADDOLDEB RHYWIOL
CYNHWYSOL	11 MONITRO, GWERTHUSO A DYSGU (MEL).....
<i>Cyfrifoldebau Monitro a Gwerthuso</i>	13 ADRODD I'R CYNGOR LLYWODRAETHOL A'R AELOD-
WLADWRIAETHAU	13 AMSERLEN WEITHREDU (2025–
2028)	14 <i>Cyfrifoldebau</i>

Cynghrair UNESCO-MWYAF BRIDGES

Fframwaith Strategol Tymor Canolig

(2026–2028)

Mae BRIDGES yn glymblaid gwybodaeth fyd-eang sy'n gweithio ar groesffyrdd diwylliant, polisi, gwyddoniaeth a chymuned.

Fel rhan o Raglen Rheoli Trawsfurfiadau Cymdeithasol (MOST) UNESCO, Mae BRIDGES yn dod â phobl o bob cwr o ddaearyddiaeth, disgyblaethau a chenedlaethau ynghyd i meithrin a hyrwyddo ecolegau gwybodaeth drawsnewidiol sy'n tynnu ar dystiolaeth yn egnïol ac yn greadigol i ddangos ac ysbrydoli gweithredu cymdeithasol er mwyn cyd-ddylunio ffyniant dyfodol.

Gweledigaeth

Rhagwelir dyfodol lle mae gwyddoniaeth gynaliadwyedd drawsddisgyblaethol, sy'n cynnwys y dyniaethau, yn llywio gwneud penderfyniadau byd-eang; lle mae tystiolaeth sy'n deillio o wybodaeth leol wyddonol, ddiwylliannol, draddodiadol, Gynhenid, a phrofiadol integredig yn llywio cyd-greu ymatebion moesegol a chyd-destunol i heriau planedol cymhleth ac amrywiol sy'n effeithio ar bob rhywogaeth, ecosystem, amgylchedd, a chenedlaethau presennol a'r dyfodol o'r gymuned ddynol fyd-eang.

Cenhadaeth

Mae Cynghrair UNESCO-MOST BRIDGES yn hyrwyddo gweledigaeth drawiadol i gataleiddio paradigm newidiadau mewn gwyddoniaeth cynaliadwyedd a hau trawsnewidiadau cymdeithasol trwy ymgorffori'r mewnwelediadau a methodolegau o ymchwil, addysg, rhaglenni, gweithgareddau a digwyddiadau BRIDGES i mewn fframweithiau polisi arloesol a weithredir ar draws amrywiaeth o feysydd lleol, rhanbarthol a rhyngwladol cyd-destunau daearyddol. Drwy arloesi strwythurau rhaglennol cydweithredol, yn ogystal â seilweithiau rhwydweithiol sy'n addas at y diben, a thrwy feithrin ffurfiau newydd o arweinyddiaeth mewn ymchwil ac addysg drawsddisgyblaethol, sy'n ymwneud â'r dyniaethau, ein nod yw ysgogi deialog, cydweithio a chyd-gynhyrchu gwybodaeth fuddiol a gwybodus, wedi'u seilio ar egwyddorion gwyddoniaeth agored. Drwy annog ailfeddwl systemig am ddyfodol cymdeithasol ac ecolegol cymhleth, nod BRIDGES yw hyrwyddo mewnwelediadau newydd, gan gefnogi modelau a dulliau priodol o drawsnewid cymdeithasol y gall rhaglen MOST eu defnyddio a'u harddangos ar gyfer gweithredu posibl mewn cyd-destunau Aelod-wladwriaethau. Yr uchelgais yw agor seilios o wybodaeth ac arbenigedd heb beryglu uniondeb unrhyw un o'r systemau gwybodaeth unigol.

cyfrannu'n gydgyfeiriol at genhadaeth Rheoli Trawsfurfiadau Cymdeithasol. Trwy cydweithio ar draws disgyblaethau, sectorau a chymunedau, mae BRIDGES yn meithrin yr amodau ar gyfer dim ond polisiâu a all alluogi cymdeithasau a dyfodol cadarnhaol i ffynnu a llwyddo.

Fframwaith Cysniadol

Y sylfaen gysniadol ar gyfer ymchwil, dilysu a gweithredu cydweithredol BRIDGES yn blaenoriaethu dulliau cyd-greadigol sy'n meithrin rhyngddibyniaeth, gwydnwch a chynaliadwyedd. Mae'n ceisio trawsnewid systemig ac adfywiol sydd wedi'i wreiddio mewn cyfiawnder cymdeithasol-ecolegol, yn weithredol herio modelau datblygu a thwf sydd wedi bod yn dominyddu ers amser maith. Mae'r trawsnewidiad hwn yn cynnwys ailddychmygu ac ailstrwythuro perthnasoedd rhwng cymunedau a'r blaned trwy integreiddio systemau gwybodaeth amrywiol, gan gynnwys llawer sydd wedi cael eu hymylu a'u tanbriso'n hanesyddol, y mae eu hallgáu wedi niweidio lles dynol ac ecosystemau. I gyflawni'r dibenion hyn, mae BRIDGES yn tynnu ar theori systemau cymhleth, theori feirniadol, ac ôl-ddyniaethau traethodau, ymhlith fframweithiau academiaidd eraill, gan gynnwys paradigmâu economaidd sy'n dod i'r amlwg megis economïau adfywiol a chylchol, yn ogystal â gwyddoniaeth gynaliadwyedd drawsddisgyblaethol.

Egwyddorion a Gwerthoedd Craidd BRIDGES

Sefydlwyd BRIDGES o amgylch pum egwyddor sylfaenol ([a amlinellir yma](#)). O'r sylfaen hon mae pum gwerth yn llifo sy'n llunio ei gwaith a'i harfer.

1. Parch at Systemau Gwybodaeth Amrywiol

Dylid cyd-greu gwybodaeth drwy ddulliau parchus, cilyddol a di-echdynol sy'n integreiddio gwrando dwfn a sylw cyd-destunol yn weithredol i gynnal ymreolaeth epistemolegau Cynhenid ac ymylol.

2. Arweinyddiaeth Feiddgar, Drawsnewidiol

Rhaid i arweinyddiaeth herio paradigmâu dominyddol a meithrin gweledigaethau dewr a dychmygus ar gyfer newid byd-eang.

3. Ymrwymiad i Drawsddisgyblaetholdeb

Mae atebion yn deillio o integreiddio disgyblaethau ar draws y dyniaethau, y celfyddydau, y gwyddorau a phrofiad byw, wedi'u seilio ar drylwyredd academiaidd.

4. Ecwiti a Chyfiawnder Rhwng Cenedlaethau

Mae cyfrifoldeb moesegol yn cynnwys mynd i'r afael ag anghenion cymunedau presennol a chenedlaethau'r dyfodol yr effeithir arnynt gan anghyfiawnderau systemig ac amgylcheddol.

5. Dychmyg a Newid a Yrrir gan Naratif Diwylliannol

Mae newid cynaliadwy yn dechrau gyda naratifau diwylliannol newydd, wedi'u llunio trwy adrodd straeon cynhwysol a mynegiant creadigol, gan wneud dyfodol amgen yn weladwy, yn hygyrch ac yn gyraeddadwy.

Pedwar Amcan Strategol BRIDGES (2026-28)

1. Cryfhau Ecosystemau Gwybodaeth Trawsddisgyblaethol

Gwella cydweithio drwy hwyluso dysgu cydfuddiannol rhwng cymunedau academiaidd, llunwyr polisi a chymdeithas sifil gan gyd-gynhyrchu gwybodaeth sy'n berthnasol i drawsnewidiadau eco-gymdeithasol cynaliadwy.

Camau Allweddol

- Integreiddio Canllawiau UNESCO ar gyfer Gwyddoniaeth Cynaliadwyedd mewn ymchwil a addysg ar draws cyd-destunau lleol, rhanbarthol a rhyngwladol.
- Partneru â sefydliadau academiaidd a deiliaid gwybodaeth leol i gyd-greu ymchwil gymhwysol sy'n cyd-fynd â blaenoriaethau UNESCO a MOST.
- Cynnal gweminarau a gweithdai sy'n arddangos cyd-ddylunio ymchwil drawsddisgyblaethol a gweithredu effaith uchel gyda phartneriaid anacademaidd.
- Defnyddio dulliau sy'n ymwneud â'r dyniaethau i gasglu naratifau lleol ar addasu, bioamrywiaeth, a chydnerthedd, ac amlygu achosion o arfer da ar gyfer eu hefelychu'n ehangach drwy greu allbynnau gan gynnwys adroddiadau sy'n seiliedig ar straeon, naratifau digidol a chrynodebau straeon polisi (a gweler *Naratifau Newydd*, t7 a chyhoeddiad *Lleisiau Ieuencid*, t8).

2. Ehangu'r Glymblaid Fyd-eang a Datblygu Canolfannau BRIDGES

Dyfnhau ac amrywio partneriaethau rhyngwladol wrth angori'r Gynghrair BRIDGES mewn rhanbarthau dan anfantais trwy ddatblygu rhwydwaith deinamig o Hybiau.

Camau Allweddol

- Nodi ac ymgysylltu â sefydliadau a chyrrff newydd, yn enwedig mewn rhanbarthau heb gynrychiolaeth ddigonol, sydd â photensial cryf i gyfrannu at nodau BRIDGES.
- Cryfhau galluoedd y glymblaid drwy wella gwyddonol, addysgol a chymdeithasol ffrydiau gwybodaeth, yn enwedig yn y gwyddorau cymdeithasol a dynol.
- Cyfieithu dogfennau ac adnoddau allweddol BRIDGES i brif ieithoedd y byd i hyrwyddo hygyrchedd a chynhwysiant.
- Cefnogi Hybiau presennol a datblygu prosesau ymsefydlu ar gyfer rhai rhanbarthol neu thematig newydd Hybiau (e.e., ar gyfiawnder hinsawdd, economïau cylchol).
- Annog Hybiau i fynd i'r afael â phynciau sy'n gysylltiedig â'r MOST megis llywodraethu cyfranogol, grymuso pobl ifanc, a llythrennedd y dyfodol.
- Hwyluso cydweithio rhwng canolfannau drwy offer cyfathrebu newydd a mentrau ar y cyd

3. Grymuso Cyfranogiad Cynhwysol ac Arweinyddiaeth

Hyrwyddo cyfranogiad cynhwysol gan gymunedau a rhanbarthau heb gynrychiolaeth ddigonol a meithrin arweinyddiaeth newydd sy'n cyd-fynd â gweledigaeth drawsnewidiol BRIDGES.

Camau Allweddol

- Meithrin capasiti ar draws sectorau drwy ehangu addysg, polisi ac offer ymgysylltu.
- Hyrwyddo cyfranogiad gan ieuencid, cymunedau Cynhenid, ac eraill sydd wedi'u hymylu grwpiau.
- Annog arweinyddiaeth sy'n herio paradigmau dominyddol ac yn meithrin dychymyg newid byd-eang.
- Sicrhau cydraddoldeb rhywiol ac amrywiaeth drwy asesuadau a strategaeth reolaidd addasiadau.

4. Dilysu a Chyfnertu Mentrau Effaith Uchel

Cydnabod a chefnogi mentrau lleol sy'n cymhwyso gwyddoniaeth gynaliadwyedd drawsddisgyblaethol sydd wedi'i hangori yn y dyniaethau ac sydd â pherthnasedd byd-eang.

Camau Allweddol

- Lansio proses Cydnabyddiaeth BRIDGES i arddangos trawsddisgyblaethol effeithiol mentrau gwyddoniaeth cynaliadwyedd.
- Cynyddu gwelededd mentrau cydnabyddedig drwy rwydweithiau fel UNESCO, CIPSH, y Dyniaethau ar gyfer yr Amgylchedd a fforymau byd-eang.
- Rhannu allbynnau mentrau mewn cynadleddau rhyngwladol a digwyddiadau polisi i ddylanwadu gwneud penderfyniadau.

Astudiaeth Beilot

- Parhau i gydweithio â Swyddfa Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol i gyd-ddatblygu a pheilotu addewid Cymreig sy'n cyd-fynd â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) (2015), gan osod y sylfaen ar gyfer marc ansawdd yn y dyfodol.
- Archwilio sut y gallai'r dull hwn esblygu'n fframwaith graddadwy y gellir ei addasu i gyd-destunau eraill, gan atgyfnerthu cyfraniad BRIDGES at baratoad yn y dyfodol ac arfer cynaliadwyedd.

Mae'r blaenoriaethau strategol hyn yn sefydlu fframwaith clir a chydlynol ar gyfer camau gweithredu BRIDGES rhwng 2026 a 2028, wedi'i seilio ar ei werthoedd craidd ac wedi'i anelu at drawsnewidiadau cynaliadwyedd ymarferol, cynhwysol ac effeithiol.

Mae'r blaenoriaethau'n cyd-fynd yn uniongyrchol ag amcanion strategol Rheoli Cymdeithasol UNESCO. Rhaglen Trawsnewidiadau (MOST) drwy feithrin deialog rhyngddisgyblaethol, cefnogi

Ilunio polisiau sy'n seiliedig ar dystiolaeth, ac annog gwybodaeth a gynhyrchir ar y cyd sy'n mynd i'r afael â heriau byd-eang dybryd. Mae'r blaenoriaethau hyn hefyd yn adlewyrchu ymrwymiad ehangach UNESCO i wyddoniaeth gynaliadwyedd, cynhwysiant diwylliannol a modelau llywodraethu moesegol, cyfranogol.

Mae'r cydweithrediad parhaus â Swyddfa Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol yn gwasanaethu fel model pilot, gan ddangos sut y gellir addasu marciau ansawdd lleol yn fframweithiau rhyngwladol graddadwy sy'n atgyfnerthu gweledigaeth BRIDGES ac yn dilysu arferion cynaliadwyedd arloesol yn fyd-eang.

Mentrau Strategol ar gyfer 2026–2028

Yn ystod 2026-2028, mae BRIDGES yn bwriadu lansio pedwar prosiect cyd-gynhyrchu rhyngwladol effaith uchel i osod BRIDGES fel gyrrwr sylweddol o greu gwybodaeth sy'n berthnasol i bolisi trwy gyd-gynhyrchu trawsddisgyblaethol a rhyngddiwylliannol. Mae'r prosiectau cyd-gynhyrchu hyn yn cyd-fynd â blaenoriaethau UNESCO ymhlith y meysydd ffocws canlynol:

1. Ieuenctid
2. SIDS (Gwladwriaethau Datblygol Ynysoedd Bach)
3. Blaenoriaeth Affrica
4. Gwybodaeth Gynhenid

Bydd y rhain wedi'u cynllunio i ddangos gwerth methodoleg llofnodion BRIDGES.

Y nod yw arddangos a sefydlu sut y gall arferion gwybodaeth gynhwysol, cydweithredol fynd i'r afael â heriau cynaliadwyedd cymhleth yn ystyrlon trwy integreiddio epistemolegau amrywiol, profiadau byw a safbwyntiau diwylliannol. Drwy ganolbwyntio lleisiau lleol a meithrin partneriaethau gwirioneddol ar draws disgyblaethau a rhanbarthau, mae BRIDGES yn gallu cynhyrchu mewnwelediadau a fframweithiau ymarferol sydd wedi'u seilio ar gyd-destun ac yn berthnasol yn fyd-eang. Mae BRIDGES yn dadlau dros brosiectau sydd wedi'u gwreiddio'n ddwfn mewn cyd-destunau lleol a'u llunio gan anghenion, hanesion a galluoedd penodol cymunedau sy'n cymryd rhan, ond ar yr un pryd, wedi'u cynllunio i gynhyrchu mewnwelediadau sy'n raddadwy ac yn drosglwyddadwy, a thrwy hynny gynig modelau, fframweithiau a chanfyddiadau perthnasol i bolisi addasadwy a all lywio ymarfer a llywodraethu mewn rhanbarthau eraill sy'n wynebu heriau tebyg. Trwy'r dull hwn, mae BRIDGES yn cysylltu'r lleol a'r byd-eang, gan ddangos sut y gall gwybodaeth gyd-destunol, wedi'i seilio, lywio trawsnewidiadau ehangach tuag at gynaliadwyedd a chyfiawnder cymdeithasol. Felly, mae'r mentrau hyn yn gwasanaethu fel enghreifftiau o sut y gall gwybodaeth a gynhyrchir ar y cyd lywio polisi, grymuso cymunedau a chefnogi newid cymdeithasol ac amgylcheddol trawsnewidiol, yn lleol, yn rhanbarthol ac yn fyd-eang.

Mentrau Gweithredu:

Mae'r mentrau hyn yn cyd-fynd yn agos â blaenoriaethau UNESCO a MOST, gan gyfrannu at ddiogelu a hyrwyddo gwybodaeth Gynhenid, Blaenoriaeth Affrica, Gwladwriaethau Datblygu Ynysoedd Bach (SIDS), diwylliannau ac ieithoedd, a diogelu treftadaeth ddiwylliannol anghyffyrddadwy, yn enwedig trwy weithredu Confensiwn 2003 yn Affrica. Maent hefyd yn cefnogi grymuso pobl ifanc, llythrennedd a rhagwelediad dyfodol rhyng-genhedlaeth, a llunio polisiau cynhwysol, sy'n sensitif i gyd-destun. Mae'r holl allbynnau wedi'u cynllunio i fod yn hygyrch mewn sawl iaith a'u rhannu â llunwyr polisi trwy UNESCO, MOST, BRIDGES, a llwyfannau byd-eang eraill.

1. Addasu'n Effeithiol i Newid Cyflym

o Mapio

Nodi a mapio manau problemus a bylchau nodedig mewn gwyddoniaeth gynaliadwyedd drawsddisgyblaethol sy'n ymwneud â'r dyniaethau, gan gydnabod cydberthnasau ac amrywiadau nodedig mewn heriau sylfaenol, cwestiynau ymchwil, dulliau astudio a chanfyddiadau.

Y nod yw casglu a rhannu gwybodaeth ddisgrifiadol berthnasol, wedi'i lleoli o safbwynt daearyddol, am y prosiectau hyn ledled y byd, er mwyn codi ymwybyddiaeth o fentrau a fyddai fel arall yn hysbys mewn cyd-destunau lleol yn unig ac amlygu tebygrwydd neu synergeddau posibl rhyngddynt ar draws rhanbarthau. Nod pellach yw gwerthuso perthnasedd polisi a gweithredadwyedd canfyddiadau er mwyn llywio polisi, cynorthwyo gwneud penderfyniadau, a chyfrannu at agenda strategol MOST ac Aelod-wladwriaethau.

2. Naratifau Newydd

o Casglu

Y Casglu 'Narratifau Newydd' (neu safbwyntiau ffres) ar hinsawdd, economeg a gweithredu eco-gymdeithasol sy'n darparu enghreifftiau o dulliau addasu lleol newydd ar ffurf storfa mynediad agored sy'n arddangos syniadau a dulliau newydd ac yn darparu enghreifftiau o fewnwelediadau syntheseiddiedig o astudiaethau achos fel briffiau polisi (a/neu argymhellion) wedi'u cyfieithu i iaith hygyrch i gynulleidfa oedd academaidd.

3. Adeiladu Pontydd o Wybodaeth i Ffurio Polisiau ac Effaith

o Gyd-ddylunio a Phrofi

Y Adeiladu ar [argymhellion allweddol](#). Wedi'i gynhyrchu yn y digwyddiad ochr dan arweiniad BRIDGES 'O Syniad i Weithredu ac Effaith: Symud Canlyniadau Uwchgyhadledd y Dyfodol' (20 Medi 2024), mae gwaith hanfodol yn parhau ar ffurf cyfres o weithgareddau a digwyddiadau a drefnwyd yn 2025-26 gyda sefydliadau partner o'r SOTF. Bydd y rhaglen hon o weithgareddau yn cyflwyno cyfres o offerynnau i Gyngor Rhynglywodraethol (IGC) MOST, gan gynnwys fframwaith polisi, pecyn cymorth ar gyfer llunwyr polisi a maniffesto. Y nod yw sefydlu dull cydlynol ac offer a rennir i alluogi integreiddio gwybodaeth ac arbenigedd o'r dyniaethau, y celfyddydau, y gwyddorau addysgol a systemau gwybodaeth lleol, traddodiadol a Chynhenid yn y rhyngwyneb gwyddoniaeth-polisi ar heriau mwyaf dybryd yr 21ain ganrif.

Yn 2025, fe wnaeth sawl gweithgaredd hyrwyddo canlyniadau Uwchgyhadledd y Dyfodol.

ÿ Daeth Labordy Dyfodol diwrnod llawn a gynhaliwyd ym mis Mawrth yn Sefydliad Learning Planet â myfyrwyr ac addysgwyr ynghyd â ffocws rhyng-ghenedlaethol cryf. Trefnwyd y digwyddiad hwn ar y cyd gan Gyfarwyddiaeth BRIDGES, Tîm Llythrennedd Dyfodol UNESCO, Hwb Cologne BRIDGES, a Labordy Dyniaethau BRIDGES a gydlynwyd gan Hwb Blaenllaw ASU a G-FORCES, mewn cydweithrediad ag LPI ac Ysgol Dyfodol Rhyngwladol.

ÿ Ym mis Mehefin, ailymgynullodd llawer o bartneriaid SOTF yn 3ydd Fforwm Byd-eang UNESCO ar Foeseg Deallusrwydd Artiffisial, gyda digwyddiadau ochr a drefnwyd ar y cyd gan BRIDGES, Is-lywyddiaeth Cyngor Rhynglywodraethol MOST, Teyrnas Gwlad Thai (mewn partneriaeth â Gweriniaeth De Affrica), Prifysgol Chulalongkorn, Labordy Dyfodol Byd-eang Julie Ann Wrigley ASU, Clwb Rhufain, Academi Gelf a Gwyddoniaeth y Byd, a Globethics.

ÿ Yn 2026, cynhelir cyfres o ymgynghoriadau, labordai a gweithdai gydag actorion a chymunedau amrywiol ledled y byd i gasglu mewnwelediadau, achosion ac argymhellion a all fwydo i'r gyfres o offerynnau i'w cyflwyno i Aelod-wladwriaethau UNESCO a'r MOST IGC yn Sesiwn Eithriadol MOST ym mis Hydref.

4. Deallusrwydd Artiffisial Cadarnhaol o Natur

o Archwilio

ÿ Archwilio sut y gellir datblygu a chymhwyso deallusrwydd artiffisial i wella bioamrywiaeth, amddiffyn ecosystemau, a chefnogi gwydnwch yn erbyn hinsawdd, i gefnogi ymdrechion UNESCO i greu Pecyn Cymorth i alluogi datblygu AI Cadarnhaol o ran Natur ac i gryfhau ymhellach lens amgylcheddol ac ecosystem ei Ddull Asesu Parodrwydd AI.

ÿ O ganlyniad i rôl allweddol BRIDGES yn cynnull consortiwm rhyngwladol o bartneriaid yn 3ydd Fforwm Byd-eang UNESCO ar Foeseg Deallusrwydd Artiffisial, mae'r glymblaid a'i chanolfannau angori wedi cael eu gwahodd i helpu adran Moeseg Deallusrwydd Artiffisial UNESCO i ddatblygu dimensiynau amgylcheddol ei hymdrechion i adolygu'r RAM Deallusrwydd Artiffisial i'w ddefnyddio yn COP 30 yn Belem, Brasil, ac mae BRIDGES yn barod ac yn gallu ymateb yn gadarnhaol i'r gwahoddiad hwn.

5. Lleisiau Ieuenctid fel Uchelgais Pontydd Trawsgyfeiriol

Nid allbwn sengl yw ymgysylltu ieuenctid ond ymrwymiad trawsbynciol sy'n llywio ac yn llunio pob menter BRIDGES. Ar draws prosiectau BRIDGES, bydd safbwyntiau ieuenctid yn cael eu hintegreiddio'n ystyrion pryd bynnag y bo modd, boed hynny drwy gyd-ddylunio, cyd-ymchwil, creadigol

rolau mynegiant neu arweinyddiaeth, er mwyn sicrhau nad yw pobl ifanc yn gyfranogwyr yn unig ond yn gyd-grewyr gwybodaeth a gweithredu ystyrlon.

Cyhoeddiad: Mynegiant blaenllaw o'r uchelgais drawsffiniol hon yw detholiad dan arweiniad pobl ifanc (teitl dangosol: *Lleisiau Cenedlaethau Newydd: Cynaliadwyedd, Cyfiawnder a Dychmyg*), a fydd yn llwyfan creadigol i feddylwyr, awduron, artistiaid a threfnwyr ifanc o ranbarthau amrywiol. Wedi'i ddatblygu gyda golygyddion, cyfranwyr a dylunwyr ieuentid, a'i gefnogi gan Glymblaid BRIDGES, bydd y cyhoeddiad hwn yn ymhelaethu ar sut mae pobl ifanc yn dychmygu, yn herio ac yn helpu i gyd-greu dyfodol mwy cyfiawn a chynaliadwy.

Strategaeth Ariannu

Mae Strategaeth Ariannu BRIDGES wedi'i seilio ar Werthoedd Craidd y glymblaid sef cilyddoldeb, ecwiti, a pharch at systemau gwybodaeth amrywiol ac felly mae'n ymdrin â chyllid nid yn unig fel angenrheidiol ymarferol ond fel ymrwymiad moesegol. Mae'r glymblaid yn ceisio partneriaethau â chyllidwyr y mae eu gwerthoedd yn cyd-fynd â'i hegwyddorion o gilyddoldeb, cyfiawnder, a gofal am genedlaethau'r dyfodol. Rhaid defnyddio adnoddau ariannol mewn ffyrdd nad ydynt yn gwneud niwed, gan osgoi arferion echdynol neu gamfanteisiol sy'n peryglu ymreolaeth gymunedol, uniondeb diwylliannol, neu lesiant ecolegol.

Felly, ystyrir cyllid fel rhan o genhadaeth drawsnewidiol BRIDGES: buddsoddi mewn perthnasoedd, systemau gwybodaeth, ac arferion creadigol sy'n galluogi ffyniant ar y cyd, nid cynaliadwyedd sefydliadol yn unig. Rhaid i bob partneriaeth ariannu adlewyrchu cyfrifoldeb a rennir i'r dyfodol, gan sicrhau bod adnoddau'n cael eu darparu gan, ac yn cael eu sianelu tuag at, endidau, neu brosiectau, sy'n cryfhau ymchwil foesegol, adnewyddu diwylliannol, a chymdeithasol-ecolegol. gwydnwch.

Mae'r strategaeth hon yn ymrwymo BRIDGES i adeiladu ecosystem ariannu amrywiol, tryloyw, ac sy'n cael ei yrru gan werth sy'n cynnal arloesedd (gan gynnwys arloesedd cymdeithasol yn benodol) a gofal ar draws cenedlaethau.

Mae'r strategaeth hon yn nodi dau brif fath o anghenion ariannu: cyllid ymchwil i gefnogi astudiaethau, cynhyrchu tystiolaeth ac arloesi, a chyllid gweithredol i gynnal y ddarpariaeth, staffio craidd, a seilwaith sefydliadol. Gyda'i gilydd, mae'r ffyrddau ariannu hyn yn sicrhau y gall BRIDGES hyrwyddo gwybodaeth yn well a gweithredu ei genhadaeth yn effeithiol.

Cyllid Ymchwil

Mae BRIDGES yn annog prosiectau ymchwil gwyddonol cynaliadwyedd trawsddisgyblaethol sy'n integreiddio systemau gwybodaeth y dyniaethau a Brodorol.

- Mae aelodau'r hybiau a'r clymblaid yn gyfrifol am geisio a gwneud cais am gyllid gan gynghorau ymchwil lleol a rhyngwladol, rhoddwyr, elusennau dyngarol, asiantaethau llywodraethol a phartneriaethau'r sector preifat y mae eu gwerthoedd yn cyd-fynd â BRIDGES, mewn meysydd sy'n berthnasol i'w harbenigedd a ffocysau prosiectau neu fentrau.

- Anogir canolfannau hefyd i gychwyn ymchwil mewn meysydd sy'n cyd-fynd â blaenoriaethau strategol BRIDGES, MOST ac UNESCO, gan sicrhau bod adnoddau'n cefnogi mentrau sy'n hyrwyddo cyfiawnder, stiwardiaeth ecolegol, a ffyniant rhyng-ghenedlaethol.
- Dylai ymdrechion codi arian yr Hybiau flaenoriaethu sicrhau adnoddau i fynd i'r afael â'r pedwar amcan strategol (2026-28) a amlinellir yn y ddogfen hon.

Cyllid Gweithredol

- Mae canolfannau'n cynnal capasiti gweithredol gan ddefnyddio cronfeydd lleol a sicrhawyd drwy eu sefydliadau a chymdeithasau.
- Bydd grŵp cynghori ariannol yn cael ei sefydlu yn 2027 i arwain y gwaith o greu cronfa ar gyfer cynaliadwyedd a gwydnwch hirdymor BRIDGES.
- Bydd y grŵp cynghori yn darparu canllawiau ar fecanweithiau ariannu cynaliadwy a moesegol ar gyfer blaenoriaethau gweithredol a rhaglennol BRIDGES.
- Bydd mandad y grŵp cynghori yn cynnwys
 - o Cyflwyno cynllun cynhwysfawr ar gyfer symud adnoddau o fewn ei flwyddyn gyntaf, wedi'i gysylltu â strategaethau BRIDGES cyfredol a rhai'r dyfodol, i gefnogi sefydlogrwydd ariannol hirdymor er mwyn sicrhau galluedd sefydliadol. Dylai cyllid gefnogi'r Gyfarwyddiaeth, Ysgrifenyddiaeth MOST, a Swyddfa'r Rhaglen Ryngwladol (IPO) yn benodol, sicrhau bod gan swyddogaethau llywodraethu craidd, cydlynu a goruchwylio strategol yr adnoddau sydd eu hangen i gynnal gweithrediadau, cynnal ymrwymadau moesegol, a galluogi effaith ar draws y glymblaid.
 - o Mapio ffynonellau ariannu posibl ar draws y sectorau cyhoeddus, preifat a dyngarol, gan gynnwys cyfleoedd ar gyfer buddsoddi ar y cyd rhwng Hybiau.
 - o Nodi modelau ariannu arloesol (e.e., cronfeydd cronedig, grantiau cyfatebol, gwaddolion) sy'n addas ar gyfer gwaith trawsddisgyblaethol a chymunedol BRIDGES.
 - o Blaenoriaethu ymdrechion i gefnogi'r rhyngwyneb agos rhwng BRIDGES IPO ac Ysgrifenyddiaeth MOST. Lle bo modd, dylai'r grŵp cynghori geisio cyllid wedi'i glustnodi i alluogi'r cydweithio hwn a sicrhau bod y fath gefnogaeth wedi'i hintegreiddio'n strategol i gynigion a mecanweithiau ariannu perthnasol, yn unol â rheolau a gofynion ariannu cymwys.
- Rhaid i bob strategaeth ariannu gweithredol flaenoriaethu partneriaethau nad ydynt yn echdynol, sy'n cyd-fynd â gwerth, sy'n cynnal y sefydliad wrth hyrwyddo lles cymunedau, ecosystemau a chenedlaethau'r dyfodol.

Cyflawniad Blwyddyn 1:

O fewn ei flwyddyn gyntaf, bydd y Grŵp Cynghori Ariannol yn datblygu ac yn cyflwyno Cynllun Symud Adnoddau Cynhwysfawr sy'n cyd-fynd â strategaethau presennol a strategaethau'r dyfodol BRIDGES. Bydd y cynllun hwn yn cynnwys map ffordd manwl ar gyfer sicrhau adnoddau i gefnogi'r broses adnewyddu strategaeth 2029–2032, gan sicrhau gwydnwch a pharhad ariannol hirdymor ar draws Hybiau a mentrau.

Ymgysylltu â Chomisiynau Cenedlaethol UNESCO

Anogir Hybiau BRIDGES a Chyfarwyddiaeth BRIDGES i:

- Gweithio'n agos, lle bo modd, gyda Chomisiynau Cenedlaethol UNESCO yn eu hardaloedd i alinio allbynnau BRIDGES â pholisïau a blaenoriaethau cenedlaethol.
- Hyrwyddo mentrau BRIDGES o fewn deialogau polisi cenedlaethol i sicrhau integreiddio i mewn i agendâu datblygu lleol.

Integreiddio Cydraddoldeb Rhywiol Cynhwysol

Hyrwyddo a mynd i'r afael â chydaddoldeb rhywedd yn systematig o fewn ymchwil a chyflenwi BRIDGES gan

- Gwerthuso canlyniadau sy'n gysylltiedig â rhywedd yn rheolaidd, ar draws hunaniaethau a phrofiadau amrywiol ac addasu strategaethau i hyrwyddo cydraddoldeb.

Monitro, Gwerthuso a Dysgu (MEL)

Er mwyn sicrhau atebolrwydd, dysgu, a gwelliant parhaus, bydd BRIDGES yn gweithredu fframwaith cynhwysfawr i fonitro a gwerthuso perfformiad. Bydd fframwaith MEL yn galluogi BRIDGES i olrhain cynnydd ar draws ei amcanion strategol ac asesu effaith mentrau cydnabyddedig i arwain gwneud penderfyniadau trwy fewnwelediadau sy'n seiliedig ar dystiolaeth. Bydd fframwaith MEL yn gwerthuso'r allbynnau pendant a'r dimensiynau diwylliannol, epistemig, a moesegol o drawsnewid sy'n sail i genhadaeth BRIDGES.

Bydd y fframwaith yn ymgorffori dangosyddion meintiol ac ansoddol, wedi'u halinio â'r Amcanion Strategol a'r Gwerthoedd Craidd (t3) i ddangos cynnydd a newid. Bydd y dangosyddion hyn yn cefnogi gwerthuso trawsnewid nid yn unig trwy ddatblygu polisïau, ond hefyd trwy newidiadau mewn canfyddiad, gwerthoedd a naratifau diwylliannol – pob un yn nodweddion o ddulliau BRIDGES i gyd-greu, cyfnewid, lledaenu a defnyddio gwybodaeth.

Metrigau Meintiol (Cysylltedd, Twf ac Orlhain Allbwn)

Bydd metrigau meintiol yn cofnodi graddfa a chyrhaeddiad gweithgareddau BRIDGES drwy olrhain:

- Sefydlu canolfannau BRIDGES newydd, • Hwyluso cydweithrediadau rhwng canolfannau,
- Ffynonellau ariannu amrywiol wedi'u sicrhau trwy ymdrechion y canolfannau,
- Aelodau newydd y glymblaid,
- Prosiectau, rhaglenni a mentrau a gydnabyddir (waeth beth fo'u cysylltiad â PONTYDD).

- mentrau BRIDGES sydd wedi cyfrannu at neu wedi dylanwadu ar bolisi cyhoeddus ar lefel genedlaethol, lefelau rhanbarthol, neu ryngwladol.
- Adroddiadau sy'n seiliedig ar straeon, naratifau digidol, a chrynodebau straeon polisi a gynhyrchwyd gan Hybiau a mentrau, yn enwedig y rhai a uwchlwythwyd i'r Storfa *Naratifau Newydd* mynediad agored (t7).
- Mentrau adrodd straeon dan arweiniad pobl ifanc, fel *New Generational Voices*, gan gynnwys cyrhaeddiad a dylanwad wedi'i ddogfennu mewn lleoliadau cyhoeddus, addysgol neu bolisi (t8).

Gyda'i gilydd, mae'r dangosyddion meintiol hyn yn darparu sylfaen ar gyfer asesu cysylltedd, cyrhaeddiad a thwf systemig ar draws rhydwraith BRIDGES.

Asesiadau Ansoddol (Effaith, Cipio Symudiadau Naratif Diwylliannol a Trawsnewid Moesegol)

Bydd dulliau ansoddol yn gwerthuso dylanwad trawsnewidiol BRIDGES, mentrau'r glymblaid a phrosiectau/rhaglenni cydnabyddedig, yn enwedig o ran sut maent yn meithrin creu gwybodaeth gynhwysol, foesegol a diwylliannol.

Er bod dangosyddion meintiol yn mesur cysylltedd a thwf, mae asesiadau ansoddol yn cipio'r trawsnewidiadau diwylliannol, moesegol ac epistemig sy'n diffinio effaith ddyfnach BRIDGES.

Wedi'u seilio ar bum Gwerth Craidd BRIDGES (t3), mae'r metrigau hyn yn galluogi gwerthuso mentrau o ran sut mae cilyddoldeb, cynhwysiant, creadigrwydd ac adlewyrchedd yn cael eu hymgorffori mewn prosesau a chanlyniadau. Gallant hwyluso olrhain gwybodaeth sy'n cael ei chyd-greu ar draws epistemolegau amrywiol, gan daflu goleuni ar sut y gellir gwerthuso paradigmâu dominyddol, wedi'u herio a'u hailgyflunio yn ôl yr angen, a hefyd wrth archwilio sut y gall naratifau newydd helpu i adnewyddu neu arloesi trafodaeth gyhoeddus a pholisi.

Gyda'i gilydd, mae protocolau Asesu Ansoddol BRIDGES yn ceisio eu datblygu a'u gweithredu gall nid yn unig wasanaethu i ddogfennu arloesiadau polisi neu newidiadau sefydliadol sy'n hanfodol i drawsnewidiadau cymdeithasol ehangach i gynaliadwyedd, ond gall helpu i greu perthnasoedd tryloyw ac esblygol rhwng pobl, sefydliadau, actorion amrywiol eraill, a'r sectorau, systemau gwybodaeth ac amgylcheddau y maent yn eu ffurfio, gan adlewyrchu ymrwymiad BRIDGES i fonitro, dysgu a chyd-greu dyfodol cyfiawn a dychmygus yn feiriadol.

Mae meysydd allweddol asesu yn cynnwys:

- Astudiaethau achos sy'n dangos sut mae mentrau BRIDGES yn cyfrannu at ac yn dylanwadu ar bolisi cyhoeddus ar lefelau lleol, cenedlaethol, rhanbarthol a rhyngwladol (Gwerthoedd Craidd 2 a 3).
- Tystiolaeth o dderbyn neu ymhelaethu ar naratifau newydd mewn trafodaethau cyhoeddus perthnasol (Gwerth Craidd 5).
- Dogfennu prosesau cyd-greu gwybodaeth sy'n tynnu sylw at amrywiaeth epistemig, cynhwysiant a chydweithio an-alldynnol (Gwerth Craidd 1).
- Tystiolaeth o ble a sut mae prosesau cyd-greu yn cyfrannu at fuddion cilyddol ymhlith cymunedau Cynhenid, lleol neu heb gynrychiolaeth ddigonol, a sut mae'r prosesau hyn ychwanegu gwerth at bartneriaid cymdeithasol ehangach pan fydd perthnasoedd wedi'u seilio ar ganiatâd cyfartal, gwybodus ymlaen llaw (Gwerthoedd Craidd 1 a 4)

- Enghreifftiau o newidiadau yn nealltwriaeth y cyhoedd neu'r gymuned o faterion fel cynaliadwyedd, cyfiawnder a lles (Gwerthoedd Craidd 4 a 5).
- Mabwysiadu naratif gan sefydliadau diwylliannol, grwpiau cymdeithas sifil, neu ymgyrchoedd cyhoeddus (Gwerthoedd Craidd 2 a 5).
- Dogfennaeth yn dangos sut y cynhaliwyd ymreolaeth a chyfanrwydd epistemolegau Cynhenid a lleol yn ystod dylunio prosiectau, casglu gwybodaeth a lledaenu (Gwerth Craidd 1).
- Achosion lle mae epistemolegau traddodiadol neu Gynhenid wedi'u canoli yn y brif ffrwd trafodaeth (Gwerthoedd Craidd 1 a 5).

Dysgu ac Addasu

Mae fframwaith MEL wedi'i gynllunio i fod yn system atblygol ac addasol, nid dim ond mecanwaith adrodd. Bydd canfyddiadau'n cael eu defnyddio i:

- Cryfhau galluedd y ganolfan ar gyfer cydweithio moesegol, cyd-greadigol, a thrawsddisgyblaethol.
- Llywio strategaethau ymgysylltu polisi drwy nodi lle mae dulliau sy'n seiliedig ar naratif yn cael effaith fesuradwy.
- Sicrhau bod BRIDGES yn parhau i fodelu a mireinio arferion cynhwysol, an-allodol sy'n enghreifftio gwrando dwfn ar waith.

Cyfrifoldebau Monitro a Gwerthuso

- Bydd yr IPO yn gyfrifol am gydlyn fframwaith y MEL, casglu data a gwybodaeth o'r Hybiau i baratoi adroddiadau cynnydd.
- Mae Hybiau BRIDGES yn gyfrifol am olrhain dangosyddion perthnasol yn lleol, cyfrannu astudiaethau achos a darparu gwybodaeth MEL i'r IPO.
- Bydd y Cyngor Llywodraethu, mewn cydweithrediad â Rhaglen MOST UNESCO, yn adolygu canfyddiadau MEL ar gyfer lledaenu a chymhwyso ehangach mewn cyd-destunau polisi a gweithredu perthnasol.

Adrodd i'r Cyngor Llywodraethu a'r Aelod-wladwriaethau

- Bydd adroddiadau cynnydd sy'n ymdrin ag effaith polisi a thrawsnewid diwylliannol yn cael eu cynhyrchu a'u cyflwyno i Gyngor Llywodraethu BRIDGES, Cynulliad Cyffredinol BRIDGES ac Aelod-wladwriaethau, yn enwedig drwy Fforwm MOST, a chyflwyniadau ffurfiol a wneir yn ystod sesiynau perthnasol o Gynhadledd Llywodraethol MOST ac yng Nghynhadledd Gyffredinol UNESCO.
- Bydd yr IPO yn gwerthuso perfformiad yr Hybiau ac aelodau'r glymblaid yn fewnol.
- Bydd canfyddiadau a chanlyniadau prosiectau, rhaglenni a mentrau cydnabyddedig BRIDGES yn cael eu cyflwyno'n rheolaidd i Aelod-wladwriaethau UNESCO-MOST yn

cynulliadau priodol yr IGC, Biwro MOST ac mewn rhifynnau o Fforwm MOST.

- Bydd Adroddiad Effaith Byd-eang sy'n cyd-fynd â nodau gwyddoniaeth cynaliadwyedd UNESCO a dangosyddion MOST yn cael ei gynhyrchu ar gyfer 2028. Bydd yr adroddiad hwn yn syntheseiddio gwersi, effeithiau ac argymhellion ar gyfer polisi ac ymarfer cynaliadwyedd byd-eang yn y dyfodol.

Amserlen Gweithredu (2025–2028)

Blwyddyn	Cerrig milltir
2025	<p>Gwaith rhagarweiniol, wedi'i gychwyn ym mis Mawrth 2025</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ehangu rhwydwaith Hwb BRIDGES, aelodaeth y glymblaid a BRIDGES rhaglen dilysu menter llofnodion (gweithredol) 2. Grŵp gwaith prosiect mapio gwyddoniaeth gynaliadwyedd trawddisgyblaethol blaenllaw sy'n seiliedig ar y dyniaethau 3. Cyfrannu at Becyn Cymorth AI Cadarnhaol o ran Natur a dimensiynau amgylcheddol a hinsawdd RAM AI UNESCO sy'n cael ei adolygu yn 2025. 4. Cynhyrchu dau adroddiad gan Labordai Dyfodol dan arweiniad Ieuencid, a drefnir gan BRIDGES (Adroddiad 1: Ailfydu Llywodraethu Planedau: Cyfraniadau ieuencid at weithredu Datganiad y Cenhedloedd Unedig ar Genedlaethau'r Dyfodol ym mis Rhagfyr 2025; teitl/ffocws Adroddiad 2 i'w gadarnhau ym mis Ebrill 2025) wedi'i gynhyrchu ar y cyd â Labordy Dyfodol Byd-eang ASU, Sefydliad Planedau Dysgu, a thîm Llythrennedd y Dyfodol yn UNESCO.
2026	<p>Lansio prosiectau cyd-gynhyrchu</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Addasu'n Effeithiol i Newid Cyflym</i> 2. Prosiectau cyd-gynhyrchu storfa ar-lein <i>Naratifau Newydd</i> 3. <i>Uwchgynhadledd y Dyfodol - Adroddiadau Dilynol (gweler pwynt 4 o dan 2025)</i> 4. Cynhyrchu manifesto, dogfen fframwaith ac offerynnau/offer normadol ar gyfer llunwyr polisi, gan gynnwys argymhellion a gweithrediad ehangach o gyfraniadau unigryw'r dyniaethau, systemau gwybodaeth Cynhenid, traddodiadol a lleol, ieuencid, diwylliant/celfyddydau a gwyddorau addysg, Mawrth-Mehefin 2026. 5. <i>Adroddiad cyntaf y prosiect mapio</i>
2027	<p>Gwerthusiad canol cylchred</p> <p>Cynnull Fforwm Byd-eang cyntaf UNESCO-MOST BRIDGES ar Wyddoniaeth Gynaliadwyedd dan arweiniad y Dyniaethau, o bosibl ar y cyd â thrydydd Cynulliad Cyffredinol Cynghrair UNESCO-MOST BRIDGES.</p>

Blwyddyn	Cerrig milltir
2028	Cyhoeddi Adroddiad Effaith Byd-eang BRIDGES i adolygu ac adnewyddu blaenoriaethau strategol ar gyfer 2029–2032.

Noder: Oherwydd aflonyddwch byd-eang mawr ddechrau 2025, ystyrir Fframwaith Strategol Tymor Canolig UNESCO-MOST BRIDGES (2026–2028) yn **ddogfen fyw**, sy'n agored i ddiweddariadau a diwygiadau er mwyn parhau i ymateb i heriau sy'n esblygu. Bydd Cyngor Llywodraethu BRIDGES yn adolygu pob newid cyn ei fabwysiadu.

Cyfrifoldebau

- Mae Cyfarwyddiaeth UNESCO-MOST BRIDGES yn gyfrifol am yr aliniad strategol cyffredinol, cynrychiolaeth allanol, a chydlynu'r Mentrau Gweithredu a amlinellir uchod.
- Mae gan y Gyfarwyddiaeth hefyd y prif gyfrifoldeb am weithgareddau codi arian y glymblaid gyda'r bwriad o sefydlu a chynnal cyfleoedd ariannu tymor hwy sy'n galluogi cyflawni cenhadaeth BRIDGES yn yr ystyr fwyaf cynhwysfawr, gan ymgynghori'n rheolaidd â'r Grŵp Cyngori Ariannol a rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Cyngor Llywodraethu am ddatblygiadau a chyfleoedd ariannu nodedig. Mae gan y Gyfarwyddwr Gweithredol gyfrifoldeb arbennig i archwilio cyfleoedd ariannu newydd gydag amrywiaeth o gyllidwyr posibl.
- Mae'r IPO yn gyfrifol am fonitro a gwerthuso mewnol yr Hwb a'r aelodau perfformiad
- Mae gan Hybiau ac Aelodau'r Glymblaid y prif gyfrifoldeb am gyllid gweithredol, cyd-greu ymchwil gymhwysol, arwain adeiladu capasiti (Amcan 3), ac ymgysylltu â Chomisiynau Cenedlaethol. Maent hefyd yn allweddol i ehangu'r rhwydwaith (Amcan 2)
- Mae gan y Cyngor Llywodraethu gyfrifoldeb am adolygu adroddiadau cynnydd effaith polisi a chymeradwyo diwygiadau strategol (gan fod y strategaeth hon yn ddogfen fyw).